

ÚZEMNÝ PLÁN
OBCE
**DOLNÉ
PLACHTINCE**
ZADANIE

ZADANIE NA ÚZEMNÝ PLÁN OBCE DOLNÉ PLACHTINCE

Obstarávateľ:

Obec Dolné Plachtince

Poverený obstarávaním:

Ing. Martina Kukučková

odborne spôsobilá osoba na obstarávanie ÚPP a ÚPD, reg. č. 297

Zhotoviteľ:

doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD.

autorizovaný architekt SKA, reg. č. 1524 AA

Spracovateľ zadania:

doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD.

autorizovaný architekt SKA, reg. č. 1524 AA

Dátum spracovania:

október 2017

Obsah

1. Dôvody na obstaranie územného plánu.....	3
2. Určenie hlavných cieľov rozvoja územia – rozvojový program obstarávateľa.....	3
3. Vymedzenie riešeného územia.....	4
4. Požiadavky vyplývajúce z návrhu územného plánu regiónu na územie obce.....	4
5. Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia a požiadavky na riešenie záujmového územia obce.....	10
6. Základné demografické údaje a prognózy.....	11
7. Osobitné požiadavky na urbanistickú kompozíciu obce.....	15
8. Osobitné požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu obce.....	16
9. Požiadavky na riešenie rozvoja dopravy a koncepcie technického vybavenia.....	17
10. Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, kultúrneho dedičstva, na ochranu prírodných zdrojov a ložísk nerastov.....	23
11. Požiadavky z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného a technického vybavenia územia.....	25
12. Požiadavky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilnej ochrany obyvateľstva.....	27
13. Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce.....	29
14. Požiadavky na riešenie bývania, občianskeho vybavenia, sociálnej infraštruktúry a výroby.....	30
15. Požiadavky z hľadiska životného prostredia a určenie požiadaviek na hodnotenie z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie.....	32
16. Osobitné požiadavky z hľadiska ochrany pôdy.....	34
17. Požiadavky na riešenie vymedzených častí územia obce, ktoré je potrebné riešiť s podrobnosťou územného plánu zóny.....	35
18. Požiadavky na určenie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia.....	35
19. Požiadavky na vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby.....	36
20. Požiadavky na rozsah a úpravu dokumentácie územného plánu.....	37
21. Zoznam podkladov pre vypracovanie zadania.....	38

1. Dôvody na obstaranie územného plánu

Všeobecným dôvodom pre spracovanie územného plánu obce je potreba právne záväzného dokumentu s jednoznačne stanovenými regulatívmi pre stavebné aktivity a využívanie prírodných zdrojov. Tieto sú nevyhnutné pre harmonický rozvoj obce v súlade s princípmi udržateľného rozvoja a pre zachovanie identity obce.

Je tiež nutné premietnuť záväzné regulatívy z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie, ako aj rozvojové zámery a opatrenia z miestnej stratégie – aktuálneho programu rozvoja mikroregiónu Východný Hont. Jedným z navrhovaných opatrení programu rozvoja je aj spracovanie územného plánu obce.

Dolné Plachtince majú značné rozvojové predpoklady vďaka svojej veľmi výhodnej polohe v rámci okresu Veľký Krtíš, vo vzťahu k okresnému mestu i na významnej rozvojovej osi. V poslednom období rastie záujem o bývanie v obci a obec zaznamenáva migračné prírastky.

Za danej situácie obec Dolné Plachtince iniciovala obstaranie územnoplánovacej dokumentácie.

2. Určenie hlavných cieľov rozvoja územia – rozvojový program obstarávateľa

Cieľom pripravovaného Územného plánu obce Dolné Plachtince bude v zmysle ustanovení § 1 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia v rozsahu katastrálneho územia obce, stanovenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia činností v území. Návrhové obdobie územnoplánovacej dokumentácie bolo stanovené do roku 2035.

Špecifické ciele návrhu rozvoja územia obce Dolné Plachtince v rámci územného plánu obce sú formulované nasledovne:

- návrh kvalifikovanej a komplexnej koncepcie rozvoja obce, ktorá sa bude zaoberať otázkami rozvoja bývania, rekreácie a podnikateľských aktivít, ako aj vzájomným zosúladením týchto funkcií
- návrh optimálnej územno-priestorovej organizácie sídla, s dôrazom na zachovanie identity obce, ako aj na princípy udržateľného rozvoja a požiadavky ochrany prírody a krajiny
- overiť možnosti rozšírenia zástavby obce, predovšetkým zástavby rodinných domov
- určiť zásady a záväzné regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, ako aj ďalšie zásady a regulatívy týkajúce sa umiestnenie verejného dopravného vybavenia a verejného technického vybavenia, starostlivosti o životné

prostredie, ochranu a využívanie prírodných zdrojov, ochranu a tvorbu krajiny, vytváranie a udržiavanie ekologickej stability

3. Vymedzenie riešeného územia

Obec Dolné Plachtince (okres Veľký Krtíš, Banskobystrický kraj) leží v Ipeľskej kotline, pričom zo severnej strany do riešeného územia zasahuje úpätie Krupinskej planiny. Územie je prevažne odlesnené a intenzívne poľnohospodársky využívané. Miestami sú dubovo-agátové lesíky.

Reliéf je mierne členitý, s nadmorskou výškou v rozmedzí od 180 do 515 m n.m. Najnižšiu výšku dosahuje hranici s k.ú. Obeckov v údolnici Plachtinského potoka, najvyššiu na severnom výbežku katastrálneho územia, pod vrcholom Ostrého vrchu.

Riešené územie pre územný plán obce je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. celým katastrálnym územím obce. Katastrálne územie je celistvé, pomerne kompaktného tvaru, s výmerou 987,7 ha. Hustota osídlenia dosahuje 63,7 obyvateľov na km², čo je pod úrovňou celoštátneho priemeru (110 obyv./ km²).

Riešené územie hraničí s nasledujúcimi katastrálnymi územiami:

- k.ú. Stredné Plachtince, k.ú. Modrý Kameň – na severe
- k.ú. Veľký Krtíš – na východe
- k.ú. Malý Krtíš, k.ú. Obeckov – na juhu
- k.ú. Dolné Príbelce – na západe

Katastrálne hranice prebiehajú zväčša poľnohospodárskou pôdou, na severe lesnými porastmi, bez nápadných ohraničujúcich prvkov.

Zastavané územie zahŕňa zastavané pozemky s príslušnými záhradami. Je spojitý a je vymedzený hranicami stanovenými k 1.1.1990.

4. Požiadavky vyplývajúce z návrhu územného plánu regiónu na územie obce

V záväznej časti Územného plánu veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov 2004 (VZN BBSK č. 4/2004), zmien a doplnkov č. 1/2007 (VZN BBSK č. 6/2007), zmien a doplnkov 2009 (VZN BBSK č. 14/2010) a zmien a doplnkov 2014 (VZN BBSK č. 27/2014), sú určené niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a

obcí, ako aj konkrétne požiadavky vzťahujúce sa na riešené územie, ktoré je potrebné rešpektovať:

V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- 1.6 podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry;
- 1.6.2 podporovať ako rozvojové osi druhého stupňa: juhoslovenskú rozvojovú os: Dunajská Streda - Nové Zámky - Želiezovce - Šahy - Veľký Krtíš - Lučenec (v úsekoch Dunajská Streda - Nové Zámky - Želiezovce - Dudince ako komunikačno - sídelnú os), na území Banskobystrického kraja,
- 1.7.1 podporovať vzťah urbárnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka v znení prírodných a kultúrno-historických a urbanisticko-architektonických daností, pričom pri ich rozvoji zohľadniť koordinovaný proces prepojenia sektorových strategických a rozvojových dokumentov
- 1.7.2 zachovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov
- 1.7.3 pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať a rešpektovať ich ekonomické danosti, špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru.
- 1.7.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráram podporou výstavby verejného dopravného a technického vybavenia obcí tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie s urbánnym prostredím a dosahovali skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života

V oblasti hospodárstva

- 2.1 vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich za prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj;
- 2.2.1 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno-ekologickej rajonizácii a typologicko-produkčnej kategorizácii, v súlade s platnou legislatívou
- 2.2.4 rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásmo ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny,
- 2.2.7 vytvárať podmienky a podporovať opatrenia zamerané na elimináciu erózie poľnohospodárskych a lesných pôd

- 2.2.9 vytvárať podmienky a podporovať rozvoj priemyselných parkov, technologických parkov obchodných, skladovacích priestorov mimo poľnohospodárskych pôd chránených zákonom a na nepoľnohospodárskych pôdach (brownfields)
- 2.2.10 stabilizovať výmeru najkvalitnejších pôd a ich ochranu uskutočňovať ako ochranu hospodársko-sociálneho potenciálu štátu aj ako súčasť ochrany prírodného a životného prostredia
- 2.3.4 ťažbu nerastov realizovať pri zohľadnení zdôvodnených potrieb v takom rozsahu, takým spôsobom a na takých miestach, aby nedochádzalo k negatívnym vplyvom na životné prostredie, režim podzemných vôd a aby tým neboli ohrozené záujmy ochrany prírody (predmet ochrany v danom území)
- 2.4.3 revitalizovať územia existujúcich priemyselných areálov
- 2.4.4 vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania
- 2.4.5 podporovať rozvoj výroby a služieb založených na využití domácich zdrojov

V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

- 3.1 usmerňovať vytváranie funkčno-priestorového systému cestovného ruchu kraja v súlade s Regionalizáciou cestovného ruchu SR. Uplatňovať navrhnutú štruktúru druhov a foriem turizmu a jeho priestorových a funkčných jednotiek. Ako nový článok systému akceptovať turistické centrá, turistické aglomerácie a turistické parky
- 3.15 vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny
- 3.18 podporovať rozvoj všetkých druhov turizmu v súlade s ochranou prírody a krajiny

V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

- 4.1 Rešpektovať územné vymedzenie a podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu, navrhované územia európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov
- 4.5 rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability
- 4.6 rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia, hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín, zohľadňovať ich predpokladané vplyvy

na životné prostredie, na charakteristický vzhľad krajiny a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny

- 4.7 uplatňovať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky ustanovené platnou legislatívou:
  - 4.7.1 zákonom o ochrane prírody a krajiny pre kategórie a stupne ochrany chránených území
  - 4.7.2 zákonom o lesoch
  - 4.7.3 zákonom o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, pre poľnohospodárske ekosystémy v kategóriách podporujúcich a zabezpečujúcich ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty)
- 4.8 zosúladiť trasovanie dopravnej a technickej infraštruktúry s prvkami ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť ich vhodným trasovaním, prípadne budovaním funkčných ekoduktov
- 4.9 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (znečisťovanie prostredia, eutrofizáciu, fragmentáciu krajiny, šírenie invázných druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečných prekážok v tokoch...).
- 4.10 rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice)
- 4.11 zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej
- 4.12 zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov
- 4.16 Riešiť ochranu nerastného bohatstva a jeho racionálne využívanie v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a s organizáciou priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a s požiadavkami na ochranu prírody a krajiny, zachovania terénneho reliéfu, kultúrneho dedičstva a súčasnej krajinnej štruktúry

- 4.17 Zabezpečovať trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržaniu významných alebo charakteristických črt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania alebo ľudskej aktivity

V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva

- 5.1 Rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.
- 5.4 Utvárať podmienky na ochranu pamiatkového fondu a spolupracovať s orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu pri záchrane, obnove a využívaní pamiatkového fondu, pamiatkových území a ich ochranných pásiem v súlade s ustanoveniami zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. Obdobne vytvárať podmienky pre ochranu pamätihodností miest a obcí a spolupracovať s orgánmi samosprávy miest a obcí.
- 5.5 Zabezpečiť osobitnú pozornosť a zvýšenú ochranu evidovaným, známym a predpokladaným archeologickým náleziskám a lokalitám, v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.
- 5.11 Vytvárať podmienky pre ochranu a obnovu objektov pamiatkového fondu vo voľnej krajine (objektov hradov, kaštieľov a ich ruín) pri zachovaní ich pamiatkových hodnôt ako súhrnu významných historických, krajinných, spoločenských, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných, alebo umelecko-remeselných hodnôt. Vytvárať podmienky pre obnovu pamätihodností miest a obcí vo voľnej krajine ako nenahraditeľných prvkov pre zachovanie charakteristického vzhľadu krajiny, jej kvality a historických panorám v krajine.
- 5.12 Rešpektovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, so snahou o zachovanie charakteristických črt krajiny, v súlade s typológiou krajiny v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine.
- 5.13 Uplatňovať a rešpektovať typovú a funkčnú charakteristiku sídiel mestského, malomestského a rôznych foriem vidieckeho osídlenia vrátane typického rozptýleného osídlenia strednej a južnej časti územia kraja.
- 5.14 Rešpektovať pri rozvoji územia význam a hodnoty jeho kultúrno-historických daností v nadväznosti na všetky zámery v sociálno-ekonomickom rozvoji.

V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

- 6.1.21.1. rezervovať priestor pre výhľadovú trasu južnej rýchlostnej cesty R7 v trase hranica Nitrianskeho kraja - Veľký Krtíš – Lučenec,
- 6.1.21.2. cestu I/75 rekonštruovať a výhľadovo využiť ako súbežnú cestu s R7 pre dopravu vylúčenú z R7,
- 6.1.37. rešpektovať ochranné pásma rýchlostných ciest a ciest I. triedy v zmysle platnej legislatívy,
- 6.1.38 pri rekonštrukcii ciest II. a III. triedy rezervovať priestor pre realizáciu súbežných cyklistických trás
- 6.1.47 zabezpečiť pre cesty I., II. a III. triedy územnú rezervu pre ich výhľadové šírkové usporiadanie
- 6.9 v oblasti rozvoja infraštruktúry cyklistickej dopravy:
- 6.9.1 podporovať rozvoj nemotorovej, predovšetkým cyklistickej dopravy
- 6.9.4 podporovať využívanie pozemkov a lesných ciest vo vlastníctve štátu a samospráv na budovanie cyklistických ciest a cykloturistických trás

V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

- 7.1.6 rezervovať priestor na výhľadové vybudovanie skupinových kanalizačných systémov
- 7.1.12 v súlade s Plánmi manažmentu povodí zabezpečiť ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych opatrení v povodiach, ktoré spomalia odtok vôd z povodia do vodných tokov a zvýšia retenčnú kapacitu územia, výstavbu retenčných nádrží a poldrov, ochranných hrádzí, protipovodňových línií a zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd, úpravu vodných tokov a ich nevyhnutnú opravu a údržbu, obnovu inundačných území,
- 7.1.13 v zmysle platnej legislatívy zabezpečiť stanovenie rozsahu inundačných území tokov a pri ich využívaní rešpektovať ustanovenia platnej legislatívy o ochrane pred povodňami

V oblasti sociálnej infraštruktúry

- 8.3.1 rozširovať sieť a štruktúru zariadení sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb podľa potrieb okresov paralelne s narastaním podielu občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov v dôchodkovom veku, ako aj občanov so zdravotným postihnutím, najmä občanov s ťažkým zdravotným postihnutím

V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

- 9.3.2 ochranu vodárenských tokov a ich povodí podľa vyhlášky MP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov
- 9.9 Pri posudzovaní územnotechnických podmienok a projektovej príprave nových trás a zariadení dopravnej infraštruktúry zhodnotiť kvalitu územia a zabezpečiť jeho

trvalú ochranu v ich okolí pred hlukom, infrazvukom a vibráciami v zmysle platnej legislatívy.

- 9.10 V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O, ÚPN Z) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, určiť stupeň radónového rizika
- 9.11 Pri spracovaní nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať ochranné pásma pohrebísk v súlade s platnou legislatívou

Verejnoprospešné stavby:

- 6.45. Horné, Stredné a Dolné Plachtince kanalizácia a ČOV

5. Zhodnotenie významu obce v štruktúre osídlenia a požiadavky na riešenie záujmového územia obce

Obec Dolné Plachtince patrí na základe územno-správneho členenia do okresu Veľký Krtíš a Banskobystrického kraja. Okres Veľký Krtíš má rozlohu 848,22 km² a 45 562 obyvateľov (SODB 2011).

V rámci okresu má obec centrálnu polohu, v bezprostrednej blízkosti okresného mesta. Nie je súčasťou žiadneho ťažiskového priestoru osídlenia, nachádza sa však na významnej juhoslovenskej rozvojovej osi, ktorá je podľa ÚPN VÚC Banskobystrického kraja rozvojovou osou druhého stupňa. Poloha na tejto osi znamená pre obec Dolné Plachtince dobré rozvojové predpoklady do budúcnosti, aspoň v porovnaní s inými obcami okresu.

Obec Dolné Plachtince patrí medzi malé obce s počtom obyvateľov 629 k 31. 12. 2016. V rámci okresu Veľký Krtíš, kde je sídelná štruktúra charakteristická veľkým počtom veľmi malých obcí, však patrí k významnejším obciam vidieckeho typu.

Obec je situovaná v blízkosti mesta Veľký Krtíš (4,4 km). Mesto Veľký Krtíš je najvýznamnejším spádovým mestom pre obyvateľov obce z hľadiska dochádzky za občianskou vybavenosťou a pracovnými príležitosťami. Podľa ÚPN VÚC Banskobystrického kraja je klasifikované ako centrum tretej skupiny, druhej podskupiny. Najbližšími väčšími mestami s viac ako 40 tisíc obyvateľmi sú Zvolen (57 km) a Banská Bystrica (81 km).

Rozvíja sa aj spolupráca na mikroregionálnej úrovni. V rámci mikroregiónu Východný Hont koordinuje svoje rozvojové aktivity desať obcí – Príbelce, Dačov Lom, Litava, Sucháň, Senohrad, Dolné Plachtince, Stredné Plachtince, Horné Plachtince, Cerovo, Lackov.

Významné sú väzby predovšetkým na obce Stredné Plachtince a Horné Plachtince. Tieto väzby sú historicky podmienené, umožňujú ich geomorfologické pomery, ako aj vzájomná vzdialenosť a priame prepojenie cestou III. triedy. Obec Stredné Plachtince patrí do

rovnakej veľkostnej kategórie ako Dolné Plachtince a z hľadiska sídelnej hierarchie i medzisídelných vzťahov majú rovnaké postavenie. Obec Dolné Plachtince nemá vlastné spádové územie, ale je súčasťou spádového územia mesta Veľký Krtíš. V územnom pláne obce Dolné Plachtince budú naznačené predovšetkým väzby na mesto Veľký Krtíš a ďalšie obce Plachtinskej doliny. Tieto väzby sú významné najmä z hľadiska dopravného a technického vybavenia.

6. Základné demografické údaje a prognózy

6.1 Zloženie a vývoj počtu obyvateľstva

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, čiastočne je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Obec Dolné Plachtince za posledných 50 rokov nezaznamenala výraznejšie výkyvy počtu obyvateľov. Dlhodobu sa udržiava na relatívne stabilnej úrovni okolo 600 obyvateľov. K úbytku došlo len koncom 80. rokov 20. storočia, od 90. rokov sa však počet obyvateľov stabilizoval takmer na pôvodnej úrovni. V posledných rokoch, od roku 2014, obec zaznamenáva rast počtu obyvateľov. K 31. 12. 2016 mala obec Dolné Plachtince 629 obyvateľov.

Prirodzený úbytok zatiaľ kompenzujú migračné prírastky obyvateľstva. Migračná bilancia v sledovanom 10-ročnom období (2007 – 2016) bola výrazne pozitívna: 181 prisťahovaných : 136 odsťahovaných. To svedčí o značnej atraktivite obce, aspoň v porovnaní s okolitými vidieckymi obcami. Hlavným faktorom atraktivity obce je vybudovaná občianska vybavenosť, výborná dopravná dostupnosť, blízkosť miest, relatívne kvalitné životné prostredie.

Prirodzený pohyb bol v sledovanom období rokov 2006 – 2015 charakteristický miernym prirodzeným úbytkom. Počet zomrelých prevyšoval počet narodených v pomere 65 : 83. V tomto období bol prirodzený prírastok dosiahnutý len v rokoch 2011, 2013 a 2016. Pokles miery natality je dôsledkom celkových spoločenských a sociálnych zmien v SR a v celom stredoeurópskom priestore.

Tab.: Vývoj počtu obyvateľov

Rok sčítania obyv.	Počet obyv.
1970	628
1980	634
1991	563
2001	600
2011	609

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, ŠÚSR

Z hľadiska demografických prognóz má istú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ v roku 2011 dosahoval pomerne priaznivú hodnotu – 104. Podľa všeobecnej interpretácie až hodnoty nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Ide teda stagnujúci typ populácie.

Najväčší nárast v období rokov 2001 – 2011 zaznamenal segment obyvateľstva v produktívnom veku. Znamená to, že humánny potenciál pre ekonomický rozvoj v súčasnosti dosahuje vrchol, čo sa prejavuje aj investíciami generácie v produktívnom veku do individuálnej bytovej výstavby.

V budúcnosti predpokladáme pokračovanie trendu presunu časti obyvateľstva z miest do okolitých vidieckych obcí s výhodnou polohou a dobrou dostupnosťou. Tieto predpoklady obec Dolné Plachtince spĺňa. Preto do roku 2035 prognózujeme stabilizáciu počtu obyvateľov až mierny nárast k úrovni 700 - 750 obyvateľov.

Skutočný potenciál obce získavať nových obyvateľov migráciou bude závisieť predovšetkým od globálnych vývojových tendencií a lokalizačných faktorov, investičnej aktivity súkromného sektora, ale tiež od samotnej obce, jej rozvojovej politiky, udržania a zlepšenia kvality života v obci, ponuky služieb v obci, odstránenia deficitov infraštruktúry.

Tab.: Skladba obyvateľov podľa vekových skupín

Rok	2011
Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	609
z toho muži	292
z toho ženy	317
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	90
Počet obyvateľov v produktívnom veku	433
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku	86

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Tab.: Vývoj počtu obyvateľov, narodených, zomrelých, prihlásených a odhlásených v r. 2007-2016

Rok	narodení	zomrelí	prihlásení	odhlásení	Počet obyvateľov k 31.12.
2007	3	11	22	18	598
2008	6	4	18	5	613
2009	3	10	18	17	607
2010	7	13	14	12	603
2011	10	5	17	15	610
2012	7	8	2	10	601
2013	8	7	11	7	606
2014	9	10	42	14	633
2015	2	8	22	14	635
2016	10	7	15	24	629
Spolu	86	112	137	122	

Zdroj: ŠÚSR

Obyvateľstvo je slovenskej národnosti. Slováci podľa údajov z roku 2011 tvoria 97,2% obyvateľov (bez zohľadnenia obyvateľov s nezistenou národnosťou).

Miera religiozity dosahuje priemerné hodnoty. Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva tiež pomerne homogénna. 87% obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi a 9,2% k evanjelickej cirkvi a.v. (bez zohľadnenia obyvateľov s nezisteným vierovyznaním). Iné vierovyznania nie sú významnejšou mierou zastúpené.

Tab.: Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	slovenská	maďarská	rómska	iná	nezistená
	537	9	3	3	57

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Tab.: Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	rímskokatolícka cirkev	evanjelická cirkev a.v.	iné	bez vyznania	nezistené
	435	46	5	14	109

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

6.2 Ekonomická aktivita obyvateľov

Z vekovej skladby a údajov o počte ekonomicky aktívnych vyplýva, že obyvateľstvo má v súčasnosti podpriemerný potenciál ekonomickej produktivity. Miera ekonomickej aktivity obyvateľov predstavuje 42%.

Základom hospodárskej aktivity a zdrojom obživy tunajšieho obyvateľstva bolo od najstarších čias poľnohospodárstvo. V dôsledku reštrukturalizácie hospodárstva po roku 1989 klesol počet pracovníkov v tomto odvetví. Súčasne došlo k zvýšeniu podielu zamestnaných v sekundárnom a terciárnom sektore. Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2011 najviac obyvateľov pracovalo v terciárnom sektore (služby) – 129 obyvateľov, menej v sekundárnom sektore (priemysel) – 75 obyvateľov. Stále ostáva relatívne vysoký podiel zamestnancov primárneho sektora (poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo) – 32 obyvateľov.

Za prácou odchádzalo 198 obyvateľov, čo z počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva predstavovalo až 77,3%. Obyvatelia odchádzajú za zamestnaním do Veľkého Krtíša, v menšej miere aj do vzdialenejších miest. Možnosť získania zamestnania je teda podmienená ochotou cestovať za prácou.

Tab.: Ekonomická aktivita obyvateľov

Počet ekonomicky aktívnych osôb	256
Podiel ekonomicky aktívnych na celku (%)	42,0
- pracujúci (okrem dôchodcov)	183
- pracujúci dôchodcovia	26
- osoby na materskej a rodičovskej dovolenke	17
- nezamestnaní	43
- študenti	40
- osoby v domácnosti	3
- dôchodcovia	142
- príjemcovia kapitál. príjmov	0
- iná a nezistená	58
- deti do 16 rokov	97

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

6.3 Bytový fond

Bývanie je hlavnou funkciou v riešenom území. Bytový fond tvorí z väčšej časti tradičná zástavba rodinných domov, zväčša jednopodlažných. Menšia časť bytového fondu (12,5%) je vo viacerých bytových domoch.

Priemerná obložnosť bytu (počet obyvateľov na 1 byt) dosahuje hodnotu až 3,17 a mierne preyšuje priemer SR a priemer za okres Veľký Krtíš (3,08). Plošný štandard bytového fondu dosahuje priemerné hodnoty v rámci okresu.

Podiel neobývaných bytov predstavuje 15,8% z celkového počtu bytov, je však nižší ako okresný priemer (18,2%). Hlavnou príčinou neobývanosti je horší stavebnotechnický stav bytového fondu v starších objektoch, ktoré nie sú prispôsobené súčasným štandardom bývania. Tento bytový fond je vhodné rekonštruovať a znovu využiť pre obytné funkcie, prípadne pre rekreačné účely.

Predovšetkým vzhľadom k dobrej dopravnej dostupnosti obce, vybudovanej občianskej vybavenosti možno očakávať zvyšovanie záujmu o novú výstavbu v obci zo strany individuálnych stavebníkov.

Tab.: Počet domov a bytov

domy spolu	201
trvale obývané domy	168
z toho rodinné domy	162
z toho bytové domy	3
z toho iné	3
neobývané domy	33
byty spolu	228
trvale obývané byty spolu	192
z toho v rodinných domoch	154
z toho v bytových domoch	24
z toho iné	7
neobývané byty spolu	36

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Tab.: Domy podľa obdobia výstavby

do roku 1945	1946 – 1990	1991 – 2000	2001 - 2011
22	98	7	3

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

7. Osobitné požiadavky na urbanistickú kompozíciu obce

V urbanistickej štruktúre obce sú zreteľné dve hlavné kompozičné osi. Jednu z nich reprezentuje cesta I. triedy I/75. Jej kompozičným vyvrcholením je dominanta kostola vo vyvýšenej polohe. Ďalej sa táto os zalamuje, ale stále pôsobí ako organizačný faktor zástavby. V údolnej polohe sa na ňu kolmo napája ďalšia kompozičná os, ktorú tvorí cesta III. triedy do obce Obeckov. V zastavanom území je viacnásobne zalomená. Pozdĺž oboch týchto osí je zoskupená najstaršia časť zástavby s objektmi ľudovej architektúry. Vedľajšiu kompozičnú os možno stotožniť s novšou zástavbou paralelnou s tokom Plachtinského potoka.

Obec má v zásade kompaktný pôdorys, ktorý porušujú len výbežky zástavby v smere uvedených kompozičných osí. Okrem hlavného kompozičného uzla v polohe kostola boli neskoršou lokalizáciou zariadení občianskej vybavenosti vytvorené ďalšie uzlové priestory (pri kultúrnom dome s obecným úradom).

Medzi hlavné výškové a priestorové dominanty obce okrem kostola možno zaradiť aj trojpodlažné bytové domy (v dvoch lokalitách) a polyfunkčný objekt kultúrneho domu.

Do dnešných dní sa zachovali zvyšky zástavby ľudových domov zo začiatku 20. storočia. Od polovice 20. storočia sa začali do sídelnej štruktúry obce začleňovať domy na štvorcovom pôdoryse s rôznymi typmi striech (sedlovými, stanovými i plochými strechami).

Požiadavky na kompozičné formovanie obce

- odporúčať komplexnú revitalizáciu a dobudovanie centrálnej časti obce, vrátane úpravy a dotvorenia verejných priestranstiev
- rešpektovať limity prírodného charakteru (topografické pomery, vodné toky) a antropogénneho charakteru (cesta I. triedy a cesty III. triedy, siete technickej infraštruktúry)
- navrhovanú uličnú sieť podľa možností zokruhovať a prepojiť s existujúcou uličnou sieťou
- rozvinúť priestorové pôsobenie hlavných kompozičných osí, prípadne i sekundárnej kompozičnej osi
- pri vymedzení nových rozvojových plôch podporiť kompaktnosť pôdorysu zastavaného územia obce
- rešpektovať vidiecky charakter zástavby obce, najmä jej výškovú hladinu a urbanistickú mierku jednotlivých objektov
- regulovať maximálnu výšku zástavby za účelom zachovania konzistentnosti urbanistickej štruktúry
- navrhnuť výstavbu na nezastavaných prielukách v uličnej fronte s cieľom vytvorenia kontinuálneho uličného priestoru

8. Osobitné požiadavky na obnovu, prestavbu a asanáciu obce

V zástavbe je istý podiel starších domov, z nich časť je pre nevyhovujúci stavebno-technický stav nevhodná pre trvalé bývanie.

Z hľadiska obnovy, prestavby a asanácií budú v návrhu územného plánu obce Dolné Plachtince zapracované nasledujúce požiadavky:

- neuvažovať o rozsiahlych plošných asanáciách stavebného fondu
- odporúčať postupnú rekonštrukciu a prestavbu staršieho bytového fondu a umožniť jeho prípadné využitie aj pre rekreačné funkcie

- stanoviť záväzné regulatívy intenzity využitia, ktoré budú sa budú vzťahovať na novú výstavbu aj na rekonštrukciu a rozširovanie existujúceho bytového fondu formou dostavieb a nadstavieb

9. Požiadavky na riešenie rozvoja nadradených a miestnych systémov dopravy a technického vybavenia

9.1 Verejné dopravné vybavenie

Z hľadiska dopravnej dostupnosti má obec Dolné Plachtince výhodnú polohu. Leží na hlavnom dopravnom ťahu, ktorý reprezentuje cesta I. triedy č. I/75 Sládkovičovo – Nové Zámky – Veľký Krtíš - Lučenec. Cesta zabezpečuje spojenie s významnými centrami južného a juhozápadného Slovenska. Paralelne s touto cestou sa plánuje rýchlostná cesta R7 (úsek Čaka – Veľký Krtíš). Trasa rýchlostnej cesty má viesť južne od zastavaného územia obce Dolné Plachtince. Vzhľadom k neukončenému procesu EIA do riešeného územia zasahujú trasy variantov A, B, C.

Cesta I. triedy č. I/75 je v riešenom území upravená v nevyhovujúcej kategórii C 7,5/70. Podľa sčítania dopravy z r. 2015 bolo jej dopravné zaťaženie v úseku Dolné Plachtince – Veľký Krtíš 4 239 voz./24 hod. Z tohto objemu predstavuje nákladná doprava 11,8%. Oproti údajom zo sčítania dopravy v roku 2000 sa výrazne zvýšila z úrovne 2 839 voz./24 hod. Napriek tomu, že cesta vedie stredom zastavaného územia obce, z hľadiska intenzity dopravy zatiaľ nepredstavuje nadmernú záťaž.

V zastavanom území obce Dolné Plachtince sa na cestu I/75 napájajú dve cesty III. triedy č. III/2 601 Dolné Plachtince – Obeckov – Sklabiná a č. III/2 583 Dolné Plachtince – Horné Plachtince. Cesty III. triedy majú v riešenom území nevyhovujúce šírkové usporiadanie. Cesty III. triedy neboli zaradené do sčítania dopravy. Intenzita dopravy je nízka a tvorí ju výlučne cieľová doprava.

Zariadenia a líniové stavby iných druhov dopravy sa v území nenachádzajú. Najbližšia železničná stanica pre osobnú dopravu je vzdialená až 39 km - v Lučenci na trati č. 160 Zvolen – Lučenec – Košice. Najbližšie letisko, zaradené do kategórie medzinárodných letísk, je na Sliači.

Kostru dopravnej siete obce Dolné Plachtince tvoria cesta I. triedy a cesty III. triedy. Predstavujú osi zastavaného územia obce, pozdĺž ktorých sa zoskupuje zástavba. Napájajú sa na ne len kratšie úseky miestnych komunikácií. Spolu s cestami I. – III. triedy tvoria zokruhovanú sieť, len niektoré majú charakter slepých komunikácií bez otočísk. Okrem toho je miestnymi komunikáciami dopravne obsluhovaná záhradkárska osada v lokalite Háj.

Miestne komunikácie je možné zaradiť do najnižších funkčných tried C3, D1. Ich stav je prevažne nevyhovujúci. Niektoré miestne komunikácie majú nedostatočné šírkové parametre. Nevyhovujúci je aj stav vozovky ciest III. triedy.

Chodníky sú vybudované na prieľahu cesty I. triedy centrálnou časťou zastavaného územia obce. V okrajových častiach a miestami i v centrálnej časti však chodníky pozdĺž cesty I/75 chýbajú. Inde chodníky nie sú vybudované. Cyklistické trasy v riešenom území nie sú vybudované ani vyznačené.

Verejné plochy statickej dopravy sa nachádzajú v centrálnej časti obce (pri kultúrnom dome, obecnom úrade) a pri ďalších zariadeniach občianskej vybavenosti (ZŠ, cintoríne predajni) a pri bytových domoch. Parkoviská kapacitne postačujú súčasným potrebám. Pre odstavovanie motorových vozidiel sa ďalej využívajú pridružené priestory komunikácií – rozšírenia asfaltovej plochy vozovky, prípadne zatravnené krajnice. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách.

Z dopravných zariadení sa na hranici s k.ú. Veľký Krtíš buduje dopravné ihrisko, čerpacia stanica pohonných hmôt a garáže.

Verejná hromadná doprava je realizovaná výlučne autobusovou dopravou. Zabezpečuje ju SAD Zvolen, a.s. na linkách z Veľkého Krtíša do obcí Horné Plachtince, Obeckov, Vinica, Čebovce, ktoré prechádzajú cez obec Dolné Plachtince. Okrem toho v obci zastavujú aj diaľkové spoje zabezpečujúce priame spojenie do Bratislavy, Brna.

Celkovo možno spojenie verejnou dopravou hodnotiť ako vyhovujúce. V pracovných dňoch spojenie do Veľkého Krtíša zabezpečuje 35 párov spojov. Na ceste I/75 sú dve autobusové zastávky – hlavná zastávka je v centre obce. Vzhľadom na rozsah zastavaného územia je požiadavka dostupnosti zastávok do vzdialenosti 500 m splnená.

Požiadavky na riešenie rozvoja nadradených a miestnych systémov dopravy

- rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy v zastavanom území v kategórii MZ 14(13,5)/60 a vo funkčnej triede B1 a v kategórii C 11,5/80 mimo zastavaného územia
- rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. triedy v zastavanom území v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 a vo funkčnej triede B3 a v kategórii C 7,5/70 mimo zastavaného územia
- rezervovať priestor pre varianty výhľadovej trasy južnej rýchlostnej cesty R7
- navrhnúť nové miestne komunikácie pre dopravné napojenie nových rozvojových plôch
- odporúčať rekonštrukciu, smerové a šírkové úpravy nevyhovujúcich úsekov miestnych komunikácií
- navrhované miestne komunikácie, miestne komunikácie na rekonštrukciu a ďalšie verejné dopravné vybavenie definovať ako verejnoprospešné stavby

- navrhnuť dobudovanie chodníkov pozdĺž celého prieťahu cesty I. triedy zastavaným územím obce
- navrhnuť ucelené dopravné okruhy pre napojenie nových rozvojových plôch
- v rámci návrhu miestnych komunikácií najvyšších funkčných tried počítať aj s výstavbou chodníkov
- navrhnuť cyklistické trasy pre rozvoj cykloturistiky a cyklistickej dopravy
- cyklistické a pešie trasy navrhnuť a vyznačiť v širších súvislostiach k riešenému územiu
- nenavrhať podľa možností ekonomicky neefektívne riešenie systému obslužných komunikácií s jednostrannou zástavbou
- dopravné napojenia navrhovaných lokalít riešiť systémom obslužných komunikácií
- dopravné napojenie novo navrhnutých komunikácií riešiť v súlade s STN 73 6110 a STN 73 6102 a zohľadniť nadradenosť cesty I/75
- navrhnuť šírkové usporiadanie miestnych komunikácií v súlade s STN 73 6110
- klasifikovať navrhované i existujúce miestne komunikácie podľa funkčných tried v zmysle STN 73 6110 a STN 73 6101
- vyznačiť pešiu dostupnosť zastávok hromadnej dopravy a v prípade potreby navrhnuť umiestnenie nových zastávok hromadnej dopravy
- posúdiť potrebné kapacity statickej dopravy a podľa potreby navrhnuť nové odstavné plochy a parkoviská v zmysle STN 73 6110
- dodržiavať a v grafickej časti vyznačiť hranice ochranného pásma cesty I. triedy a ciest III. triedy mimo sídelného útvaru v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov
- prípadné križovanie komunikácií a inžinierskych sietí s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súběhy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“

9.2 Verejné technické vybavenie – vodné hospodárstvo

Zásobovanie vodou

V obci Dolné Plachtince je vybudovaný verejný vodovod pre zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou. Z verejného vodovodu je zásobovaná väčšina domácností. Zdroje vody pre verejný vodovod sú mimo riešeného územia, v k.ú. Horné Plachtince. Vodojem je situovaný v lokalite Háj. Na trase prírodného potrubia smerom na Príbelce je čerpacia stanica.

Požiadavky na riešenie koncepcie zásobovania vodou

- rešpektovať existujúce potrubia verejného vodovodu a odporúčať ich rekonštrukciu

- rešpektovať ochranné pásma existujúcich vodovodných potrubí v zmysle zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v znení neskorších predpisov
- navrhnuť vybudovanie rozvodov vody pre nové rozvojové plochy
- preferovať zokruhovanie navrhovaných a existujúcich rozvodov vody pre efektívnu prevádzku systému
- v návrhu vypracovať bilancie potrieb vody pre existujúcu a navrhovanú výstavbu
- odporúčať rekonštrukciu vodovodného systému

Odvádzanie a likvidácia odpadových vôd

V obci Dolné Plachtince nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Odpadové vody z rodinných domov, zariadení občianskej vybavenosti a výroby sa zhromažďujú do žúmp a sú likvidované individuálne vlastníkami jednotlivých nehnuteľností. Len pre bytové domy je vybudovaná malá ČOV s kapacitou 70 E.O.

Dažďové vody sú odvádzané povrchovo, prirodzeným vsakom cez priepustné vrstvy, rigolmi a priekopami.

Požiadavky na riešenie koncepcie odkanalizovania

- navrhnuť vybudovanie splaškovej kanalizácie v celej obci a v nových rozvojových plochách
- navrhnuť plochu pre čistiareň odpadových vôd
- odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle zákona o vodách č. 364/2004 Z.z. a nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd
- uviesť bilancie množstva splaškových vôd pre súčasný stav a návrh
- v riešení umožniť zdržanie dažďových vôd z rozvojových plôch v území vsakom do podlažia

Hydromeliorácie

V k.ú. Dolné Plachtince sa nachádzajú hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p. typu odvodnení (kryté kanály A, B, C, D), vybudované v roku 1983 rámci stavby „OP a ÚT Plachtince“, ktoré je potrebné rešpektovať.

Okrem toho je v riešenom území vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom iného vlastníka.

9.3 Verejné technické vybavenie – energetika

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Dolné Plachtince je zásobovaná elektrickou energiou odbočkami zo vzdušných vedení VN 22 kV z elektrizačnej siete SSE – Distribúcia, a. s. Kmeňové vonkajšie vedenie VN 22 kV vychádza z transformovne 110/22 kV vo Veľkom Krtíši a vedie južne od zastavaného územia obce Dolné Plachtince.

Z vonkajších elektrických vedení VN 22 kV odbočujú vonkajšie prípojky k siedmym transformačným staniciam, z toho tri slúžia pre výrobné areály a štyri pre obytné územie. Prípojky sú jednostranné, bez ďalšieho zokruhovania v sieti. Celkový výkon a priestorové rozmiestnenie transformačných staníc postačuje súčasným potrebám.

V riešenom území sú v rôznych lokalitách tri fotovoltaické elektrárne.

Požiadavky na riešenie koncepcie zásobovania elektrickou energiou

- na základe urbanistickej koncepcie rozvoja obce bilancovať predpokladané nároky na spotrebu elektrickej energie
- efektívne využitie existujúcich bilančných zdrojov s uprednostnením kapacitnej úpravy transformačných staníc pred zahusťovaním novými transformačnými stanicami
- v prípade nepostačujúcich kapacít existujúcich zariadení navrhnuť nové vedenia VN a trafostanice pre zásobovanie elektrickou energiou nových rozvojových plôch
- umiestnenie navrhovaných transformačných staníc riešiť tak, aby NN vývody z jednotlivých trafostaníc nepresahovali dĺžku 350 m
- navrhovať transformačné stanice v zastavanom území s vnútorným vyhotovením (kioskové alebo murované) s výkonom do 630 kVA
- navrhovať elektrické siete VN a NN v zastavanom území ako káblové vedenia uložené v zemi
- pri umiestňovaní zástavby alebo iných činností v blízkosti energetických zariadení rešpektovať ochranné pásma existujúcich energetických zariadení v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zásobovanie plynom

V katastrálnom území obce sa nachádza plynovodná distribučná sieť, ktorú prevádzkuje SPP – distribúcia, a.s. Riešeným územím prechádzajú vysokotlakové plynovody PL Malý Krtíš – Obeckov – Nenince (DN 700 PN 63), PL Veľký Krtíš – Kamenné Kosihy (DN 100 PN 63), PL Veľký Krtíš – PP Sklabiná (DN 100 PN 63), PL Veľký Krtíš (DN 80 PN 63).

Primárnym zdrojom zemného plynu pre obec Dolné Plachtince je regulačná stanica RS 1 200 o výkone 1 200 m³/h. V jej blízkosti sa nachádza aj ďalšia regulačná stanica RS Veľký Krtíš II 10 000, ktorá sa využíva na zásobovanie odberateľov v meste Veľký Krtíš.

Regulačné stanice sa nachádzajú východne od obce. K regulačným staniciam sú privedené VTL prípojky DN 80 PN 63.

Distribučná sieť v obci je strednotlaková s maximálnym prevádzkovým tlakom do 300 kPa. Od regulačnej stanice do obce Stredné Plachtince je vedený strednotlakový prepojavací plynovod D110.

Požiadavky na riešenie koncepcie zásobovania plynom

- navrhnuť zásobovanie plynom rozšírením siete strednotlakových plynovodov do nových rozvojových plôch
- na základe urbanistickej koncepcie rozvoja obce spracovať bilancie hodinových potrieb a ročných potrieb zemného plynu
- pri umiestňovaní zástavby alebo iných činností v blízkosti existujúcich plynovodov rešpektovať ich ochranné a bezpečnostné pásma v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- energetickú bilanciu a návrh spotreby zemného plynu stanoviť na základe platných technických podmienok prevádzkovateľa distribučnej siete
- návrh spotreby (hodinovej a ročnej) zemného plynu rozdeliť pre jednotlivé rozvojové lokality

Zásobovanie teplom

Objekty obytných objektov, podnikateľských aktivít a občianskej vybavenosti využívajú ako zdroj tepla potrebného pre účely kúrenia, varenia a prípravu teplej úžitkovej vody prevažne zemný plyn.

Požiadavky na riešenie koncepcie zásobovania teplom

- počítať s výrobou tepla pre účely kúrenia a prípravu teplej úžitkovej vody prevažne zo zemného plynu, ale uvažovať aj s miestnou výrobou tepla, prípadne i elektrickej energie využitím obnoviteľných zdrojov (biomasa, slnečná energia)

Ostatné energetické siete

Riešeným územím prechádza potrubie ropovodu DN 500, DN 700 (spolu s optickým káblom a katódovou ochranou), ktoré je potrebné rešpektovať. Je vedené paralelne s vysokotlakovým plynovodom.

9.4 Verejné technické vybavenie – telekomunikačné a informačné siete

Miestna telekomunikačná sieť je realizovaná podzemným i vzdušným vedením. V obci je vybudovaná digitálna telefónna ústredňa.

Územie je vyhovujúco pokryté signálom mobilných operátorov. Pokrytie internetom je zabezpečované prostredníctvom telekomunikačných operátorov. V obci je zriadený miestny rozhlas s vysielačou ústredňou v budove obecného úradu.

Požiadavky na riešenie telekomunikačných a informačných sietí

- na základe urbanistickej koncepcie rozvoja obce spracovať bilancie požadovaných kapacít na rozšírenie miestnej telefónnej siete
- uvažovať s napojením navrhovaných rozvojových plôch na verejnú telekomunikačnú sieť zemnými káblovými rozvodmi
- pri riešení zohľadniť a rešpektovať existujúce telekomunikačné vedenia, zariadenia a objekty verejnej telekomunikačnej siete, ako aj ich ochranné pásma v zmysle Zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov

10. Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny, kultúrneho dedičstva, na ochranu prírodných zdrojov a ložísk nerastov

10.1 Požiadavky na ochranu prírody a tvorbu krajiny a na zabezpečenie ekologickej stability územia

Riešené územie sa nachádza mimo súvislej sústavy chránených území Natura 2000 – nezasahuje do navrhovaných vtáčích území, ani území európskeho významu. Nezasahujú sem žiadne územia ochrany prírody. V celom katastrálnom území platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Nie sú tu evidované ani chránené stromy.

Riešenie územného plánu obce Dolné Plachtince bude vychádzať z nasledujúcich požiadaviek na zabezpečenie ekologickej stability územia:

- rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability nadregionálneho resp. regionálneho významu – biocentrum Ostrý vrch - Dubový vrch – Čierťaž, biokoridor Plachtinský potok
- premietnuť návrh prvkov miestneho územného systému ekologickej stability z krajinnoekologického plánu obce, prípadne navrhnúť ďalšie prvky
- navrhnúť ekostabilizačné opatrenia a ekostabilizačné prvky v zastavanom území i mimo zastavaného územia obce
- rešpektovať ekologicky významné segmenty krajiny ako vodné toky, plochy lesných porastov, plochy verejnej zelene a drevinovej vegetácie v zastavanom území a mimo zastavaného územia
- rešpektovať biotopy európskeho a národného významu – Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (NATURA 2000: 91E0* prioritný biotop), Ls2.1 Dubovo-

hrabové lesy karpatské, Ls2.2 Dubovo-hrabové lesy panónske (NATURA 2000: 91G0* prioritný biotop), Ls3.4 Dubovo-cerové lesy (NATURA 2000: 91MO)

10.2 Požiadavky na ochranu prírodných zdrojov a ložísk nerastov

V katastrálnom území obce Dolné Plachtince sa nenachádzajú ložiská vyhradených nerastov, nie sú určené chránené ložiskové územia ani dobývacie priestory a nie sú ani iné záujmy, ktoré by bolo potrebné chrániť podľa banských predpisov.

10.3 Požiadavky na ochranu kultúrneho dedičstva

Na území obce Dolné Plachtince sa nachádza nehnuteľná národná kultúrna pamiatka evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF), ktorú je potrebné zachovať a chrániť:

- ľudový dom (č. ÚZPF 1 681/1) – trojpriestorový objekt, na parc. č. 422

V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky podľa § 27 ods. 2 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (základná ochrana kultúrnej pamiatky) nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

Ojedinele sa v obci nachádzajú sa aj ďalšie objekty so zachovanými tvaroslovnými prvkami ľudovej architektúry. V obci je farský kostol sv. Martina biskupa – jednoloďová stavba s polygonálne ukončeným presbytériom a predstavanou vežou z roku 1935, postavená na mieste stredovekej stavby.

Pri návrhu urbanistickej koncepcie je z hľadiska ochrany kultúrneho dedičstva potrebné ďalej naplňať nasledovné požiadavky:

- zachovať a rešpektovať dominantné priestorové pôsobenie farského kostola sv. Martina biskupa
- v prípade objektov z pôvodnej zástavby, ktoré sú vo vyhovujúcom technickom stave, odporúčať ich zachovanie
- rešpektovať pôvodnú urbanistickú štruktúru, parceláciu, objektovú skladbu, výškové a objemovo-priestorové usporiadanie objektov, architektonický výraz uličných priečelí aj so zachovanými tvaroslovnými prvkami ľudovej architektúry
- pri obnove, dostavbe a novej výstavbe je potrebné zohľadniť mierku pôvodnej štruktúry zástavby

V riešenom území je evidovaných niekoľko archeologických lokalít – v polohách Panské lúky, Studničný potok. V jednotlivých etapách realizácie a uplatňovania územného plánu obce v praxi musí byť splnená nasledovná podmienka v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o

územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov:

- stavebník ku každému zámeru stavebnej činnosti, ako aj k rekonštrukcii historických objektov, ktorá predpokladá zemné práce na predmetnom území, si od príslušného krajského pamiatkového úradu vyžiada vyjadrenie z hľadiska nevyhnutnosti vykonať archeologický výskum
- podľa § 36, ods. 2 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku podľa § 41, ods. 1 je vlastník, správca alebo stavebník povinný podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na krajský pamiatkový úrad.
- podľa § 36 ods. 3 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktoré nie je archeologickým náleziskom podľa § 41, ods. 1, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov

11. Požiadavky z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného a technického vybavenia územia

Z hľadiska ochrany trás (nadradených) systémov dopravného vybavenia územia je potrebné v riešenom území rešpektovať ochranné pásma:

- cestné ochranné pásma, definované od osi príslušného jazdného pásu mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce (v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb.):
- ochranné pásmo navrhovanej rýchlostnej cesty – v šírke 100 m
- ochranné pásmo cesty I. triedy – v šírke 50 m
- ochranné pásmo cesty III. triedy – v šírke 20 m

Z hľadiska ochrany trás (nadradeného) technického vybavenia územia je v zmysle príslušných právnych predpisov potrebné v riešenom území rešpektovať požiadavky na ochranné a bezpečnostné pásma existujúceho aj navrhovaného technického vybavenia:

- ochranné pásma vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (v zmysle § 43 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov), vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
  - 110 kV – 15m

- 22 kV – 10 m
- zavesené káblové vedenie 22 kV – 1 m
- vodiče so základnou izoláciou – 4 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia (v zmysle § 43 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla – 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
- ochranné pásmo elektrickej stanice (v zmysle § 43 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov):
  - vonkajšieho vyhotovenia s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
  - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- ochranné pásmo plynovodu (v zmysle § 79 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
  - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
  - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
  - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území mesta s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
  - 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrne uzly)
- bezpečnostné pásmo plynovodu (v zmysle § 80 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
  - 100 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 300 mm
  - 50 m pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm
  - 20 m pri plynovodoch prevádzkovaných s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
  - 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch

- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete (v zmysle zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov)
- ochranné pásmo vodovodu a kanalizácie (v zmysle zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v znení neskorších predpisov):
  - 1,5 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany (priemer potrubia do 500 mm vrátane)
- ochranné pásmo potrubia ropovodu (v zmysle § 86 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov) vymedzené zvislými plochami vedenými vo vodorovnej vzdialenosti 300 m po oboch stranách od osi potrubia

12. Požiadavky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami, civilnej ochrany obyvateľstva

12.1 Požiadavky v záujme obrany štátu

Vojenské objekty a podzemné inžinierske siete vojenskej správy nie sú v záujmovom priestore evidované a vojenská správa tu nemá žiadne územné požiadavky.

12.2 Požiadavky v záujme požiarnej ochrany

V prípade požiaru slúži profesionálna zásahová jednotka vo Veľkom Krtíši. Ulice v zastavanom území obce sú pokryté verejným vodovodom. Ako náhradný zdroj požiarnej vody je možné čerpanie vody z potokov, pretekajúcich zastavaným územím.

V záujme zabezpečenia požiarnej ochrany budú v návrhu územného plánu obce Dolné Plachtince zapracované nasledujúce požiadavky:

- počítať s riešením priestorových nárokov požiarnej ochrany
- navrhnuť zdroje vody pre hasenie požiarov a zásobovanie požiarou vodou z verejného vodovodu, aj v nových rozvojových plochách
- riešiť požiadavky vyplývajúce zo záujmov požiarnej ochrany v súlade so zákonom č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov a s vyhláškou č. 94/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb

12.3 Požiadavky v záujme ochrany pred povodňami

Riešeným územím preteká vodohospodársky významný tok Plachtinský potok a drobné vodné toky Burašovský potok (Vrbina), Dlhý potok. Zástavba sa nachádza vo väčšej vzdialenosti od vodných tokov (s výnimkou Burašovského potoka), nie je preto výraznejšie ohrozovaná ani pri vyšších vodných stavoch. Zastavaným územím prechádza aj mlynský jarok, ktorý je dlhodobo neprietočný. Obec má vypracovaný povodňový plán záchranných prác, v ktorom je označené ohrozené územie na ľavom brehu Plachtinského potoka.

V záujme zabezpečenia ochrany pred povodňami budú v návrhu územného plánu obce Dolné Plachtince zapracované nasledujúce požiadavky:

- navrhnuť protipovodňové úpravy na ochranu zastavaného územia
- rozvojové aktivity navrhovať v súlade s § 20 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami
- pri návrhu krajinnoekologických opatrení uvažovať s opatreniami na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny a s protieróznymi opatreniami

12.4 Požiadavky v záujme civilnej ochrany

V obci v súčasnosti nie sú vybudované žiadne zariadenia civilnej ochrany. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory môžu slúžiť pre ukrytie obyvateľstva.

Návrh týkajúci sa zariadení civilnej ochrany bude v zaradený rámci kapitol „návrh verejného dopravného a technického vybavenia“ a „zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia“.

Pri riešení požiadaviek civilnej ochrany v územnom pláne obce Dolné Plachtince, ako aj v nadväzujúcej dokumentácii, je potrebné postupovať v zmysle nasledujúcich právnych predpisov:

- zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov
- vyhláška č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov
- vyhláška č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov
- vyhláška č. 314/1998 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie hospodárenia s materiálom civilnej ochrany v znení neskorších predpisov

13. Požiadavky na riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce

Pre riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce v návrhu územného plánu obce Dolné Plachtince sú nasledujúce požiadavky:

- vymedziť vhodné plochy pre ďalší územný rozvoj obce s dostatočnou kapacitou do konca návrhového obdobia (t.j. do roku 2035), prípadne naznačiť priestorové možnosti pre výstavbu vo výhľadovom období
- navrhnuté plochy pre novú výstavbu rozdeliť do viacerých etáp podľa predpokladanej postupnosti realizácie
- navrhnuté plochy pre novú výstavbu umiestniť vo vhodných polohách v rámci zastavaného územia a v priamej nadväznosti na existujúce zastavané územie
- novú zástavbu prednostne umiestňovať v dopravne dobre dostupných lokalitách
- rozvíjať predovšetkým obytné funkcie, výrobné a rekreačno-športové funkcie rozvíjať doplnkovo
- rešpektovať existujúce funkčné zónovanie obce – nenavrhovať nové plochy pre výrobu v rámci obytného územia, resp. v kontakte s obytným územím
- návrh zástavby optimalizovať s ohľadom na ekonomické zabezpečenie obsluhy dopravnou a technickou infraštruktúrou – vyhýbať sa neekonomickému riešeniu jednostranne obostavaných komunikácií
- rešpektovať priestorové obmedzenia pre výstavbu vyplývajúce z prítomnosti dopravných a inžinierskych stavieb a ich ochranných pásiem
- v zmysle §§ 56 – 58 vyhlášky č. 532/2002 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie zohľadňovať v riešení požiadavky bezbariérovosti pri stavbách užívaných osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu – navrhnuť prístup do každej stavby na úrovni územnoplánovacej koncepcie, ako aj pri projektovaní v následných stupňoch dokumentácie
- stanoviť zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v súlade s § 12, ods. 6 vyhlášky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii

14. Požiadavky na riešenie bývania, občianskeho vybavenia, sociálnej infraštruktúry a výroby

14.1 Bývanie

Bývanie je hlavnou funkciou v riešenom území. Bytový fond tvorí z väčšej časti tradičná zástavba rodinných domov, zväčša jednopodlažných. Zastúpené sú aj nájomné byty v bytových domoch.

Požiadavky na riešenie bývania

Pre riešenie rozvoja bývania v návrhu územného plánu obce Dolné Plachtince stanovujeme nasledujúce požiadavky:

- pri dimenzovaní rozvojových plôch pre bývanie reflektovať záujem o výstavbu rodinných domov v obci
- uvažovať s pokračovaním trendu znižovania obložnosti bytového fondu až na úroveň 2,5 – 3,0 obyvateľa na byt
- okrem individuálnej bytovej výstavby uvažovať aj s nájomným bývaním v bytových domoch
- navrhnuť nové plochy pre rozšírenie obytného územia, v nadväznosti na existujúce obytné územie
- využiť pre výstavbu rodinných domov aj územné rezervy v rámci zastavaného územia – v prielukách medzi rodinnými domami, vo väčších záhradách
- pri lokalizácii rozvojových plôch pre bývanie rešpektovať všetky ochranné pásma sietí a zariadení technickej a dopravnej infraštruktúry, ako aj hygienické ochranné pásma a ďalšie identifikované limity
- odporúčať rekonštrukciu existujúceho bytového fondu, ktorý je v nevyhovujúcom stavebnotechnickom stave
- rešpektovať požiadavky na hygienickú kvalitu bývania dodržiavaním ochranných pásiem od zariadení dopravnej a technickej vybavenosti, cintorína

14.2 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

Občianska vybavenosť je vybudovaná na úrovni základnej vybavenosti. Zariadenia občianskej vybavenosti sa nesústreďujú v jednom centrálnom uzle, ale sú rozptýlené pozdĺž cesty I/75 (kostol, kultúrny dom s obecným úradom a MŠ, pošta, predajňa) a inde v obci.

Základná škola s materskou školou tvorí jeden právny subjekt. Základná škola je pre 1-4. ročník a navštevuje ju 19 žiakov. Kapacitné možnosti budovy sú podstatne vyššie, až pre 7 tried. Žiaci druhého stupňa dochádzajú do základných škôl vo Veľkom Krtíši. Materskú školu navštevuje 24 detí. Jej kapacita je v súčasnosti naplnená.

Zdravotnícke služby v obci nie sú poskytované. Obyvatelia využívajú zdravotníckezariadenia vo Veľkom Krtíši.

Z nekomerčnej vybavenosti je v obci kultúrny dom v spoločnej budove s obecným úradom, pošta, kostol, hasičská zbrojnica, cintorín s domom smútku. Kapacita cintorína je dostatočná do konca návrhového obdobia územného plánu obce.

Segment komerčnej vybavenosti je zastúpený len predajňami prevažne potravinárskeho tovaru COOP Jednota a Sama a pohostinstvom. V obci nie sú poskytované služby verejného stravovania, poisťovacie ani bankové služby.

Požiadavky na riešenie občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry

Pre riešenie rozvoja občianskej vybavenosti v návrhu územného plánu obce Dolné Plachtince stanovujeme nasledujúce požiadavky:

- návrh občianskej vybavenosti z hľadiska kapacít a štruktúry zariadení zosúladiť s návrhom rozšírenia obytného územia
- vymedziť centrálnu zónu obce a definovať ju ako územie so zastúpením funkcií bývania i občianskeho vybavenia
- koncentrovať zariadenia občianskeho vybavenia celoobecného významu do centrálnej zóny obce
- odporúčať rekonštrukciu a modernizáciu verejných budov
- počítať s využitím budovy bývalej školy pre občiansku vybavenosť
- pri stanovovaní regulatívov umožniť prípadnú lokalizáciu zariadení služieb a občianskeho vybavenia v rámci obytného územia

14.3 Výroba a hospodárska základňa

Dominantnou výrobnou aktivitou je poľnohospodárska výroba na poľnohospodárskej pôde, t.j. primárny sektor. Pôdu obhospodaruje Agrodružstvo Príbelce a na menšej výmere aj samostatne hospodáriaci roľníci. Agrodružstvo Príbelce má na južnom okraji obce hospodársky dvor, kde v súčasnosti nie je živočíšna výroba. V poľnohospodárskej výrobe pôsobí aj Farma Baránek. V riešenom území je areál Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu (ÚKSUP), pri ceste I/75 smerom na Veľký Krtíš.

Sekundárny sektor v obci nie je výraznejšou mierou zastúpený. Pôsobia tu spoločnosti IZOTREND, s.r.o. (formátovanie minerálnej vlny), LAVENIRE, s.r.o. (výroba drevo-hliníkových okien a dverí). Segment výrobných služieb reprezentuje prevádzka autoservisu a pneuservisu.

Požiadavky na riešenie výroby a hospodárskej základne:

Pre riešenie rozvoja výroby v návrhu územného plánu obce Dolné Plachtince stanovujeme požiadavky:

- odporúčať revitalizáciu hospodárskeho dvora družstva a umožniť tu lokalizáciu aj drobných prevádzok nepoľnohospodárskej výroby
- pri stanovovaní regulatívov umožniť prípadnú lokalizáciu drobných remeselných prevádzok bez negatívneho vplyvu na životné prostredie v rámci obytného územia
- regulovať chov hospodárskych zvierat so stanovením limitu pre drobnochov v sústredenej zástavbe jadrovej časti obce

14.4 Rekreačia, šport a cestovný ruch

Materiálno-technická základňa cestovného ruchu nie je vybudovaná. Nie sú tu žiadne rekreačné zariadenia, značkované turistické trasy ani cyklistické trasy. V lokalite Háj je záhradkárska osada so zástavbou záhradných chatiek. Na hranici s k.ú. Veľký Krtíš je Penzión u Vinára.

Pre športové aktivity obyvateľov obce sa využíva futbalové ihrisko. Je bez akéhokoľvek vybavenia a prevádzkového zázemia. Nachádza sa v odľahlej polohe za obcou, obklopené poľnohospodárskou pôdou. Novovybudované detské ihrisko je pri obecnom úrade.

Požiadavky na riešenie rekreácie a cestovného ruchu

Pre riešenie rozvoja rekreácie v návrhu územného plánu obce Dolné Plachtince stanovujeme požiadavky:

- vytypovať plochu pre nový športový areál s futbalovým ihriskom vo vhodnej polohe
- navrhnú vhodnú plochu pre viacúčelové ihrisko
- navrhnuť miestne náučné chodníky a cykloturistické trasy
- umožniť rozvoj agroturistiky v riešenom území, napríklad so zameraním na vinohradnícku tradíciu
- zachovať charakter záhradkárskej osady bez ďalšieho rozširovania alebo zahusťovania novou výstavbou
- uvažovať so zriadením miestneho múzea v obci (pri kostole) a ďalších atrakcií cestovného ruchu (napr. amfiteátra)
- v regulačných podmienkach umožniť výstavbu doplnkovej infraštruktúry turistických a náučných trás, ako napr. prístreškov, odpočívadiel, rozhľadne

15. Požiadavky z hľadiska životného prostredia a určenie požiadaviek na hodnotenie z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie

Územný plán obce Dolné Plachtince bude zdôrazňovať význam nasledujúcich opatrení pre zlepšenie životného prostredia:

- návrh ďalšieho rozvoja obce koncipovať v súlade s princípmi udržateľného rozvoja

- pri návrhu rozvoja zohľadňovať všetky zložky životného prostredia riešeného územia (voda, ovzdušie, pôda, biotická zložka)
- navrhnúť vhodné plochy pre prevádzku zberného dvora a kompostoviska
- navrhnúť vybudovanie splaškovej kanalizácie a čistiarne odpadových vôd
- navrhnúť rozšírenie verejného vodovodu s cieľom zabezpečiť kvantitatívne i kvalitatívne vyhovujúce hromadné zásobovanie obyvateľstva obce pitnou vodou podľa požiadaviek vyhlášky č. 151/2004 Z. z. o požiadavkách na pitnú vodu a kontrolu kvality pitnej vody
- prispieť k zníženiu znečistenia ovzdušia návrhom plynofikácie v navrhovaných nových rozvojových plochách, resp. využitím alternatívnych zdrojov na zásobovanie teplom
- regulovať rozvoj obce tak, aby sa eliminovalo možné nežiaduce ovplyvňovanie chránených funkcií (bývanie, šport a rekreácia) prevádzkami nadmerne zaťažujúcimi životné prostredie hlukom, emisiami škodlivín a pachov
- navrhnúť revitalizáciu a novú výsadbu sídelnej zelene
- zapracovať do návrhu ekostabilizačné opatrenia a opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia
- zabezpečiť ochranu pôdy návrhom protierózných opatrení
- navrhnúť opatrenia na zadržanie a spomalenie odtoku vody z krajiny
- pri lokalizácii výstavby rešpektovať ochranné pásma sietí a zariadení dopravnej a technickej infraštruktúry
- odporúčať odstraňovanie drobných skládok odpadov a likvidáciu invázných rastlín
- rešpektovať opatrenia programu odpadového hospodárstva kraja a programu odpadového hospodárstva obce a príslušného VZN obce o odpadoch a nakladaní s odpadmi, ako aj ustanovení zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky č. 371/2015 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch
- pri navrhovaní usporiadania územia vzhľadom k obytnej zástavbe prihliadať na vyhlášku č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hladinách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí; pri umiestňovaní obytnej zástavby a občianskej vybavenosti rešpektovať ochranné pásma ciest a pásma prípustných hladín hluku
- pri navrhovaní novej bytovej výstavby dodržiavať zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášku č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia

- rešpektovať zákon o vodách č. 364/2004 Z.z., zákon č. 7/2010 o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“, STN 73 6822 „Križovanie a súbegy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“
- rešpektovať ochranné pásmo tokov v zmysle STN 75 2102, ktoré dosahuje pri šírke toku medzi brehovými čiarami do 10 m šírku 4 m od brehovej čiary; v tomto ochrannom pásme, ktoré je potrebné ponechať bez trvalého oplotenia, nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí. Rešpektovať ustanovenia § 49 ods. 2 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov, umožňujúcom správcovi vodných tokov a vodných stavieb pri výkone ich správy užívať pobrežné pozemky, ktorými sú vodohospodársky významnom toku (Hron) pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch pozemky do 5 m od brehovej čiary, pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze. Zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.
- rešpektovať ochranné pásmo cintorína 50 m (v zmysle zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve)

16. Osobitné požiadavky z hľadiska ochrany pôdy

Z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov bude návrh územného plánu obce Dolné Plachtince napĺňať nasledujúce požiadavky:

- využívať pre účely novej výstavby najmä disponibilné plochy v rámci zastavaného územia a plochy priamo nadväzujúce na zastavané územie obce
- minimalizovať zábery poľnohospodárskej pôdy
- pri návrhu nových plôch pre výstavbu nenarušiť ucelenosť honov a nesťažovať obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy
- minimalizovať zábery lesných pozemkov
- rešpektovať ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku (v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov)
- podporovať riešenie problému erózie na poľnohospodárskej pôde návrhom výsadby protieróznych pásov
- rešpektovať ustanovenia §§ 12, 13 zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

- dôsledky stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde vyhodnotiť v zmysle § 5 vyhlášky č. 508/2004 Z.z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z.z.

17. Požiadavky na riešenie vymedzených častí územia obce, ktoré je potrebné riešiť s podrobnosťou územného plánu zóny

Podľa zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov môže územný plán obce vymedziť plochy, pre ktoré bude nutné obstaráť územný plán zóny. Vzhľadom k súčasnému rozsahu zastavaného územia obce a možnostiam jeho rozšírenia sa potreba a účelnosť spracovania územného plánu zóny nepredpokladá.

18. Požiadavky na určenie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia

Územný plán obce Dolné Plachtince stanoví súbor regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, vzťahujúcich sa na jednotlivé priestorovo ohraničené celky, ktoré vymedzí územný plán.

Regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia budú sledovať cieľ hospodárneho a ekologického využívania územia v súlade s princípmi udržateľného rozvoja. Budú mať charakter limitov a pravidiel zakotvených v záväznej časti dokumentácie a odporúčaní, ktoré budú súčasťou smerných častí dokumentácie.

Záväzná časť návrhu územného plánu bude stanovovať najmä nasledujúce regulatívy:

- zásady a regulatívy funkčného využívania územia: v textovej časti stanoviť priradenie k funkčnej územnej zóne a taxatívne definovať prípustné, obmedzujúce alebo vylučujúce funkčné využívanie – vo všeobecne zrozumiteľnej legende. Regulatívy funkčného využívania aplikovať na priestorové ohraničené celky.
- zásady a regulatívy priestorového usporiadania: v textovej časti určiť regulatív maximálnej výšky objektov, regulatív intenzity využitia územia, ako aj vybrané architektonické regulatívy v centrálnej zóne obce
- zásady a regulatívy umiestnenia verejného občianskeho vybavenia
- zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného vybavenia
- zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia
- zásady a regulatívy zachovania kultúrnohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability, vrátane plôch zelene
- zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie
- vymedzenie zastavaného územia obce

- vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov
- vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a chránené časti krajiny
- zoznam verejnoprospešných stavieb
- určenie, na ktoré časti územia je potrebné obstaráť a schváliť územný plán zóny
- schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

19. Požiadavky na vymedzenie plôch na verejnoprospešné stavby

V zmysle zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (§108, ods. 3) a vyhlášky č. 55/2001 Z. z. vymedzí územný plán obce Dolné Plachtince verejnoprospešné stavby, pre ktoré je možné vyvlastniť pozemky a stavby za účelom zabezpečenia verejnoprospešných služieb a verejného technického vybavenia územia podporujúceho rozvoj územia a ochranu životného prostredia.

Pri návrhu plôch na verejnoprospešné stavby je potrebné uvažovať s verejnoprospešnými stavbami hlavne v týchto kategóriách:

- dopravné líniové stavby a zariadenia miestneho významu (miestne komunikácie, cyklotrasy)
- vodohospodárske stavby regionálneho až celoštátneho významu – prepojenie oblastných a skupinových vodovodov
- energetické a vodohospodárske líniové stavby a zariadenia miestneho významu, vrátane čistiarnie odpadových vôd
- plochy pre zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov miestneho významu
- plochy pre nekomerčné zariadenia občianskej vybavenosti, športu a rekreácie, vrátane ich rekonštrukcií (športový areál)

Návrh vymedzenia verejnoprospešných stavieb bude súčasťou záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie.

20. Požiadavky na rozsah a úpravu dokumentácie územného plánu

Postup spracovania, prerokovania a schválenia územného plánu obce Dolné Plachtince bude v súlade s postupom stanoveným v zákone č. 50/1976 Zb. (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov. Obec spadá do kategórie sídiel s menej ako 2 000 obyvateľmi, čomu bude zodpovedať aj postup a rozsah spracovania územnoplánovacej dokumentácie – podľa stavebného zákona nie je pre obce s menej ako 2 000 obyvateľmi potrebné vypracovanie konceptu riešenia.

Dokumentácia bude prerokovaná v zmysle § 20–25 stavebného zákona a schválená v obecnom zastupiteľstve. Schváleniu dokumentácie bude predchádzať preskúmanie návrhu územného plánu obce, o ktoré obec požiada Okresný úrad Banská Bystrica, odbor výstavby a bytovej politiky.

Územný plán obce bude obsahovať textovú a grafickú časť. Textová časť a grafická časť budú spracované v rozsahu podľa § 12 vyhlášky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Všetky výkresy budú vyhotovené ako vektorové plnofarebné kresby, pri využití počítačovej techniky a digitálnej tlače. Ako mapový podklad sa použije digitálna katastrálna mapa, ktorá bude doplnená výškopisom. Grafická časť bude obsahovať nasledujúce výkresy:

- Výkres širších vzťahov
- Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami
- Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia
- Výkres riešenia verejného technického vybavenia
- Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability
- Výkres budúceho možného použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na stavebné a iné zámery

Zastavané územie bude zobrazené na výkresoch mierky 1: 2 880, prípadne 1: 2 000. Na výkresoch mierky 1: 7 500, prípadne 1: 5 000 bude zobrazené celé katastrálne územie obce. Mierka výkresu širších vzťahov bude 1: 50 000.

Textová časť bude obsahovať základné údaje a riešenie územného plánu, vrátane záväzných častí riešenia. Textová časť bude členená na kapitoly podľa ods. 3 a 4 § 12 vyhlášky č. 55/2001 Z. z.

21. Zoznam podkladov pre vypracovanie zadania

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2002
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, MDVaRR 2015
- Oficiálna stránka obce Dolné Plachtince www.dolneplachtince.sk
- Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020
- Povodňový plán záchranných prác obce Dolné Plachtince, 2014
- Prieskumy a rozborý na územný plán obce Dolné Plachtince, 2017
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015 - 2023
- Program rozvoja mikroregiónu Východný Hont na roky 2014 – 2020
- Regionálna integrovaná územná stratégia (RIÚS)
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Veľký Krtíš, SAŽP Banská Bystrica, 1994
- Rozvoj cyklistickej dopravy na území BBSK
- Rozvojový program priorít verejných prác na roky 2015 až 2017
- Správa o stave životného prostredia SR v roku 2013, MŽP SR a SAŽP, 2014
- Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, 2014
- Územný plán mesta Modrý Kameň, 2008, v znení zmien a doplnkov
- Územný plán sídelného útvaru Plachtince, 1988
- Územný plán mesta Veľký Krtíš, 2007, v znení zmien a doplnkov
- Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov